

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקצו ♦ שנה יג

פ' מצורע ♦ שבת הגדול ה'תשפד

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

וידבר ה' אל משה לאמר זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן (ויקרא יד, ב).

המפרשים האריכו לברר למה כתב כאן "תורת המצורע" שהיה די לכתוב דיני המצורע מבלי להזכיר "תורת" כי ידוע שהכל היא תורת ה' מסיני, וגם מה שאמר הכתוב "והובא אל הכהן" למה צריכין להביא אותו אל הכהן, הוא יכול גם ללכת לבד וגם הכהן יכול לבוא אליו ולמה צריכין להביאו, והאריכו בזה.

ולפי ענ"ד נראה לומר ע"ד המוסר והדרוש, כי ידוע מחז"ל שהנגעים באים הם על האדם מחטא הלשון של דיבורי לשון הרע וכמו שאמור במסכת (ערכין ט"ו) כל המספר לשון הרע נגעים באים עליו, ונקרא מצורע מוחלט שהבא בתוך אהלו, מכיון שהכניס שם ראשו ורובו נטמא, ואפילו הוא יושב תחת האילן, וטהור עובר דרך שם הוא נטמא.

וכתב בספ"ק חובת הלבבות (בשער הכניעה) שאם אדם מדבר בגנותו של חברו אז מקבל חברו שדיבר עליו את תורתו וזכויותיו של המדבר לשון הרע והעבירות של האדם שדיברו עליו עוברים על האדם שדיבר לשון הרע ולכן כתב שבני אדם יבואו ליום החשבון לעתיד לבוא וכשמראים להם מעשיהם ימצא בספר כתוב זכויות שלא עשו אותם והם יאמרו שמעולם לא עשינו זאת ויאמרו להם זאת עשו רק אלו שדיברו בכם לשון הרע וסיפרו בגנותכם וזה ניתן לכם, וכן כשיחסרו מספר זכויות של אלו שהם סיפרו בגנותם של חברו, יבקש בעת ההוא, ויאמרו איפה הזכויות האלו שעשינו ויאמרו להם, אבדתם זאת מכם, בעת שדיברתם בפלוני ופלוני, וכן יש מהם גם כן שימצאו בספר חובתם חובות שלא עשו, והם אומרים שמעולם לא עשינו זאת, אבל יאמרו להם שזה נוספו עליכם בעבור פלוני ופלוני שדיברתם במ לשון הרע וכן כתבו גם כן שארי ספרים הקדושים, והוא גם כן בספר שמירת הלשון למרן החפץ חיים צ"ל בשער הזכירה כרך ג' ע"ש.

אבל מובא בספרים הק' שאם יחזרו בתשובה אלו האנשים שדיברו לשון הרע יחזרו להם הזכויות שלהם שנלקח מהם וגם יוקח מהם העונות שהם לא עשו, ויחזרו לחברים שכן עשו זאת והוא כשלא חזרו עוד בתשובה.

ואם כן לפי זה נוכל לומר כאן בפסוק ולהבין מש"כ התורה זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו, כלומר שבאם יטהר את עצמו בתשובה ויביא הקרבנות שחייב בהם, אז יחזרו לו תורתו כלומר זכויותיו שעשה ותורתו יהיו שלו שקיבלם בחזרה מכיון שהוא נטהר, והוא משום שהוא הובא אל הכהן המכפר עליו, וגם כהן מרומז להקב"ה כביכול שנקרא כהן ויכפר עליו ויטהר, וגם נוכל לומר מש"כ והובא אל הכהן שהוא צריך להשפיל את עצמו לבוא אל הכהן ולא שהכהן יבוא אצלו שזה ענין ענוה שמכפר על לשון הרע, שהוא מגאוות הלב כידוע, ואם לא בא מעצמו מביאים אותו בע"כ להשפיל גאוותו.

המשך דא"ח בעמ' ב'

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

שבת שלפני פסח קורין אותו שבת הגדול, מפני הנס שהיה בו ("שו"ע תל א) מהו הנס: שבשנה שיצאו ממצרים, חל עשרה בניסן בשבת (כמבואר בשבת פז, ב שביום חמישי שלאחריו יצאו ממצרים), ולקחו כל אחד מישראל שה וקשרו בכרעי המיטה (שמות י"ב, ג). המצרים ראו זאת ושאלום: 'למה זה לכם' והשיבו: 'לשחטו לשם פסח כמצוות ה'.' והיו שיניהם קהות על ששוחטים אלהיהם [דהמצרים עבדו לצאן], ולא היו עושים להם דבר, ומפני שאז היה בעשירי לחודש בשבת, לכן קבעוהו לקרות שבת שלפני פסח לעולם 'שבת הגדול' (טור תל, משנ"ב תל ס"ק א).

בכל בו (סימן מז), מובא בנוסח אחר, שכשראו המצרים כך חגרו חרבם, ובקשו להשמיד ולהרוג את כל היהודים, והשם ברחמי המרובים הגן עליהם, והחלה המצרים בתחלואים שונים, ולא יכלו להזיק לבני ישראל. ועל שם הנסים הגדולים שנעשו לישראל, באחד בשבת שהיה לפני פסח, נקרא שבת לפני פסח 'שבת הגדול'.

טעם אחר: שראו המצרים שישראל לוקחים שה לשחוט שאלו להם 'מה זה', ואמרו לה' ישראל לפי שימותו בכורות המצרים וככורי ישראל ישארו בחיים'. כיון ששמעו זאת בכורי מצרים – בקשו מאבותיהם ומפרעה שישלחו את ישראל ולא רצו לשלחם, התחילו להילחם זה בזה ונהרגו מהם עם רב, ועל שם דבר זה תקנו 'שבת הגדול' (בית יוסף תל ע"פ המדרש שמות רבה טו יב, תוס' שבת פז, ב ד"ה ואתו).

ניסים ונפלאות עד אין מספר (איוב פ"ה ט', י)

ברוך השם זכינו השבוע לראות בעיני בשר ודם את חסד השם הניסים והנפלאות עם כלל ישראל תושבי ארץ הקודש בפרט, באופן הנגלה ביותר, וצריכים אנו להיזהר מאוד שלא ליפול לעצת היצר של "כוחי ועוצם ידי", ואם למישהו עוד היה ספק, הזכיר לנו השם שכאחד מאותם כלים משחיתים נפל כמה ימים אחר מכן בגליל נפגעו רבים ל"ע, באותו יום של הנס, נשלחו כמה מאות מהם ולא נפגע אף אחד.

כשהתחילה המלחמה הנוכחית הזכרנו מדברי מהר"ח ז"ע בספר תהלים בשם מדרשי חז"ל שבשעה שחלילה יהיו לנו צרות בגלות ישמעאל 'אנחנו לא נדע מה נעשה, ואין לנו תקוה אחרת זולתי שנבטח בכוחו הגדול שיצילנו מידם', ועפ"ז ביאר פסוק בתהילים 'עזרנו בשם ה' עושה שמים וארץ'. כי זהו לשון 'ישמעאל', שאין לנו תקוה להנצל מידם ע"י שהקב"ה ישמע תפילתנו, ולא באופנים אחרים. אם מחפשים אופנים אחרים ח"ו הרי מתרחקים מהש"ת. שההצלה מהצרה תקדש את ה' וכן ביאר המלבי"ם ז"ע בביאור ההגדה 'הקב"ה מצילנו מידם', הקב"ה בעצמו בלא אמצעים הגורמים לתלות ההצלה בהם ולהסתיר הנס. וכ"כ בפירוש הגר"א ז"ע בהגדה של פסח שכאן נקרא בשם 'הקדוש ברוך הוא' לעורר רחמים שע"י ישועתינו יתקדש שמו ית', הקב"ה יתקדש שמו ע"י הניסים והנפלאות שיעשה עמנו. אבל אם ח"ו ע"י הניסים והנפלאות מתגברים הכופרים לומר 'כוחי ועוצם ידי', מה הרווח מאלו הניסים, רק אם יתקדש שמו ית', הקב"ה מצילנו מידם.

דרשת שבת הגדול

מפי קודשו של

מרן רבינו עט"ר שליט"א

תתקיים בעת

רעוא דרעוין

בבית המדרש "אהבת ציון"

הילולא דצדיקיא

הרה"ק ה"צמח צדק" מליובאוויטש זיע"א יומא דהילולא י"ג ניסן

בשעת עריכת הסדר, בשנת תרכ"ה, אצל הרה"ק ה"צמח צדק" מליובאוויטש זיע"א כשהגיעו ל"חץ, "לקח אחד המסובים את שני חצאי המצה ומדד איזה מהם גדול יותר, כדי להצפינו לאפיקומן. אמר הרבי: "גדול שצריכים למדוד אותו, הקטן גדול ממנו", נכדו הרה"ק הרש"ב מליובאוויטש זיע"א, שהיה מסב באותו סדר אצל זקנו, והוא אז ילד כבן חמש, אמר לאחר זמן, בימי רבנותו: מאז ואילך נקבע בי רגש של מיאוס לגדול ש"מודדים" אותו.

פעם אחת כשישב בהתוועדות חסידית, והיה על השולחן משקה חריף ביותר. הנוכחים טעמו ממנו מעט, בגלל חריפותו הרבה, אולם ה'צמח-צדק' מזג לעצמו כוס אחת ושתייה אותה עד תומה, ואחר-כך כוס שנייה ושלישית. הכול היו בטוחים שאחרי כמות כזאת של משקה יהיה ה'צמח-צדק' שיכור לחלוטין, אך אז העביר ה'צמח-צדק' את ידו על מצחו, ולא היה ניכר עליו כלל ששתה משקה, ודיבר עניינים עמוקים בתורת החסידות ובהירות ובצורה מסודרת לגמרי. כשהביעו לפניו את התפעלותם מכך, אמר שהתבונן בגדולת ה' ונפל עליו פחד רב, ו"יין קשה – פחד מפיגו"

כאשר הניחו את אבן הפינה לבית הכנסת של הצמח צדק, הרבי שאל, אם החסידים רוצים לשמוע דברי חסידות או סיפור? החסידים זיהו הזדמנות ייחודית וביקשו סיפור. הרבי סיפר כי היה פעם יהודי עני, שחכר בית מרזח מגביר בשם רבי יעקב והיה אמור להעביר לו מדי שנה דמי שכירות. אולם אותו שוכר היה עני ולא שילם את הכסף. הגביר איבד את הסבלנות ואיים לפנות אותו מהמקום.

העני ידע כי הגביר הוא חסיד של הצדיק מרוז'ין ולכן החליט לנסוע אל הצדיק ולספר לו את העניין. הרבי הזדעזע מהסיפור ודרש מהגביר לוותר על החוב. הגביר אכן עשה זאת, אך דרש הבטחה כי מכאן ואילך הוא יקבל את התשלום. שוב חלף הזמן ושוב העני לא שילם, ושוב ביקש הצדיק את רחמי הגביר ושוב הוא מחל על החוב ושוב הוא דרש הבטחה כי מעתה יקבל את הכסף. אך כאשר העני לא שילם גם בפעם השלישית, פקעה סבלנותו של הגביר והוא גירש אותו מהבית ומהעסק.

חלפו שנים והעשיר מת. הוא הגיע לבית דין של מעלה ושם טען הקטגור כי האיש גירש אל הרחוב משפחה עניה ויש למצות עימו את הדין. הגביר ניסה להגן על עצמו בטענה כי פעמיים הוא מחל על החוב ומה עוד יכל לעשות? אך דבריו לא נשמעו לפני הדיינים. לבסוף הוא קם והעלה טענה מדהימה: "המלאכים בבית דין של מעלה, אינם מבינים מה זה כסף. אני תובע כי אלו שיפסקו בדין שלי יהיו נשמות שהיו בעולם הזה!". קראו את הנשמות של ה"ב"ח והבית יוסף, אך גם הם פסקו נגדו.

אך הגביר עדיין לא ויתר. הוא טען כי "הב"ח והבית יוסף עזבו מזמן את העולם החומרי וכבר שכחו מה זה כסף. לכן אני תובע כי נשמות שנמצאות כעת בעולם הזה, יפסקו את דיני". כעת פנה הצמח צדק אל החסידים ואמר: "אני חושב שהגביר, רבי יעקב, צודק ומה העמדה שלכם?" החסידים הבינו את הרמז והכריזו שלוש פעמים: "הוא צודק, הוא צודק, הוא צודק."

המשך דא"ח מעמ' א'

ועוד נראה לומר על פי מה שכתב הרמב"ם בפרק שביעי (הלכות תשובה, הלכה ז') כמה מעולה הוא מעלת התשובה, אמש היה זה האדם החוא, מובדל מהשם אלוקי ישראל שנאמר עונתיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלוקים, צועק ואינו נענה שנאמר מי ביקש זאת מיידכם רמוס חצרי וכו' והיום שעשה תשובה הוא מודבק בשכינה שנאמר ואתם הדבקים בה' אלוקים, צועק הוא ונענה מיד שנאמר והיה טרם יקראו ואני אענה, ועושה מצוות ומקבלים אותן בנחת ושמחה שנאמר כי כבר רצה האלוקים את מעשיך ולא עוד אלא שמתאווים להם שנאמר ועורבה לה' מנחה יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמניות ע"כ.

והנה הרמב"ם לא הזכיר שחוטפין לרשע את תורתו, אלא כתב מצוותיו, והדבר צריך עיון, והנה גם בהלכות תלמוד תורה כ' הרמב"ם לעולם ילמוד אדם תורה אף שלא לשמה שמתוך שלא לשמה יבוא לידי לימוד לשמה, ולא כתב שם שכן הוא גם במצוות, ולכן נראה שהרמב"ם חילק בין "תורה" שזה טוב אף שלא לשמה וגם לרשע לא יגרע חלקו משא"כ במצוות, ולכאורה יש לתרץ זאת על פי ההקדמה של הרה"ק האבני נזר זצ"ל על ספרו אגלי טל שכתב שם לחלק בין תורה למצוות שהלומד תורה נהנה בזה ולכן אף שלא לשמה הוא טוב מכיון שהוא נהנה מזה משא"כ במצוות ע"ש ודו"ק.

ומ"מ אף שהרמב"ם לא מזכיר התורה שלומד הרשע מה תהיה עמו, אבל הספרים הק' כתבו בשם הזה"ק שמובא דאורייתא שאדם לומד בלא דחילו (יראה) ובלא רחימו (אהבה) לא פרחת לעילה וחטפין ממנו מה שלמד, ואינו ברשותו רק הם ברשות הסטרא אחרא רח"ל, ועל כן כתבו הספרים הק' שצריך אדם לפשפש במעשיו קודם הלימוד, ולשוב בתשובה שלימה לפני אדון כל העולמים כדי שיעלה לרצון לפני ה' מה שלומד, ולכל הפחות עליו להרהר בתשובה, ואז יחשב לו לצדקה התורה שילומד.

וגם אם אדם לא שב לפני הלימוד והמצוות בתשובה, אבל אם הוא ישוב בתשובה אחר כך הוא מקבל בחזרה את תורתו ומצוותיו שחטפו ממנו הסטרא אחרא וכמו שכתב הרמב"ם הנ"ל ואז יקויים מאמר חז"ל (פסחים נ) אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, שלא חטפו אותו החיצונים וגם אם חזר בתשובה אח"כ מחזירין לו ונקרא שהם בידו. ולפי זה יובן בעז"ה מה שכתוב כאן "זאת תהיה תורת המצוה" שזאת התורה יהיה שלו וברשותו שלא יחטפו ממנו, זה יהיה רק ביום טהרתו, בשעה שיטרה עצמו מכל חטא ועון קודם הלימוד, וישוב בתשובה שלימה ואז "והובא אל הכהן" שכהן מרמז על ה' יתברך שנקרא "כהן" כידוע, ויעלה לרצון לפני ה', אבל אם לא ישוב אז הוא בכלל מה שכתוב בתהילים (נ) טז ולרשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי" ואין בתורתו זכות, וגם נאמר עליו מי ביקש זאת מיידכם אמר ה' וכנ"ל.

אבל אל יתיימש אדם מעצמו שלמד שלא בתשובה מקודם הלימוד אלא עליו לחזור בתשובה כל הזמן שיכול ויקרא בעל תשובה ויוחזר תורתו שלמד וזכויותיו שעשה ויקרא אהוב וחביב לה' וכמ"ש הרמב"ם שמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד. ומ"מ אל יאמר אדם שיש לי זמן לשוב בתשובה כי אמרו חז"ל אל תאמר שאפנה אתה, כלומר אשנה דרכי שזה עתה היצר אלא יעשה זאת מיד וכמ"ש הק' על הפסוק צא והלחם בעמלק מחר כלומר שעמלק הוא זה שאומר "מחר" שיש לך זמן לעשות תשובה מחר ואמרו שאל תאמר כן, דמי יאמר אם תפנה למחר, שיש מחר לאחר זמן, כלומר שעובר הזמן ואין הוא כבר יכול לחזור בתשובה רח"ל.

ולכן נשתדל כולנו יחד להתחזק בזה שקודם הלימוד ועשיית מצוה לומר בפה מלא שעושה תשובה ולכל הפחות יהרהר בתשובה בלב ובמוח, ויאמר גם הלשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, כלומר שעושה המצוה הזאת ולומד תורה לשם ה' יתברך, ואז אין לחיצונים רשות וכוח לחטוף המצוות מאדם הואיל והוא גילה דעתו שעושה כל זאת לשם ה' בלבד אבל אף אם אדם אינו מרגיש שיכול לומר זאת בלב שלם ובנפש חפצה שהוא זאת המצוה רק לשם שמים בלבד, מ"מ ישתוקק לזה שיזכה לעשות ולומר בלב שלם, והבא לטהר מסייעין אותו.

וה' הטוב יזכה אותנו לקיים מצוותיו הק' בלב שלם ולשמה דייקא ונזכה ללמוד וללמד ולשמור ולעשות ולקיים את כל מצוותיה של התורה הק' אך ורק לשמה, ובזאת זאת נזכה להגאל בקרוב ממש וכמו שכל בזה"ק שבשבעות יופקין מגו גלותא בזכות קבלת התורה בשבעות ולימוד התורה הק' ע"י משיח צדקינו ברחמים גדולים אמן.

פניני חיים

וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת וגו'. (יד, ג) הכוונה, דידוע מה דאיתא בספרים הק', שע"י שמסתכלים בפני הצדיק הלומד התורה הק', נדחה כל מיני רוח רעה מן המסתכל, כי ע"י ההסתכלות באור פני כהן, יש ביטול הקליפה.

(לב שמח, בשם כ"ק מרן מהר"ש מבעלזא ז"ע) **כי תבוא אל ארץ כנען וגו' ונתתי נגע צרעת וגו'.** (יד, לד) יראה, דהנה, הכתוב מדבר במי שמייחד ביתו לו, והוא צר עין להכניס אורחים לביתו, ולהשאיל להם כליו... והאמת, לפעמים אדם נדחק בפרנסה וצרכי הבית, ובמקום משכן דירתו, ואי אפשר לו להטיב עם אחרים, אבל באמת, הכל מפיתוי יצה"ר, כי במקום קדושה אין כאן דוחק, אשר על כן, בארץ ישראל היה מחזיק כ"כ אנשים. ובעיר הקודש ירושלים, שהיה יותר מקודש, היתה העיר לבדה מחזקת כל אנשי המדינה... ומקום עזרה מקודש יותר. וכן במאכלים נשתלח ברכת ד'. ח"ש אם אתם 'תבואו' לשם 'אל ארץ כנען', דייקא, כאילו הוא מקום דחוק ליושבי, אז 'ונתתי נגע צרעת' וגו'.

(חתם סופר)

זאת התורה לכל נגע הצרעת וגו' ולשאת ולספחת וגו' (יד, נד). יש לומר בזה בדרך רמז על דרך מאמר חז"ל (עירובין נד). חש בראשו יעסוק בתורה וכמו שכתוב (משלי ד, כב) ולכל בשרו מרפא זה טעם הוא כי כל החלאים ונגעים שבא על האדם רחמנא ליצלן הוא מחמת שפגם בתורה וכשעוסק בתורה התורה מכפרת עונותיו, והוא שאמר זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת וגו' היינו זאת התורה מכפרת מה שעולה וחטאת מכפרת וכן מה שכולם מכפרים התורה גם כן מכפרת, והוא שאמר גם כן זאת התורה מועיל לנגע צרעת וגו' שמרפאת לכל בשרו על ידי שמכפרת על כל עונותיו וממילא נתרפאו כל הנגעים והחלאים רחמנא ליצלן והבן.

(דגל מחנה אפרים)

והזרתם את בני ישראל מטמאתם ולא ימתו בטמאתם. (טו, לא)

פירש והזרתם לשון נזר ועטרה, מטומאתם היינו שטומאתם ופשעיהם יהיו לנזר ועטרה, כי אם האדם נכשל ואח"כ חוזר בו אז עולה יותר מלפני הכשלו, דע"י תשובה מאהבה זדונות נעשים כזכיות (יומא פו, ב). זה הכוונה ולא ימותו בטומאתם, כי דבר שאי אפשר להעלות את ניצוץ חיותו נקרא מת, לכן אמר ולא ימותו, שיעלו הכל בתשובה מאהבה.

(שפתי צדיק)

~ ~ ~

תפילה בעת הנקינות לחג הפסח

ידועים דברי הרה"ק מבארדיטשוב ז"ע, כי בעידן מריקת ושטיפת הבית קודם הפסח לנקותן מכל מחמצת, אפשר לכיון את כוונת קשר"ק וכו'. והוסיף עליו כ"ק אאמ"ר ז"ע (ו"ד ו' ניסן) דראוי נמי להאדם לומר באותו שעה כי "כשם שזכיתי לנקות וללבוץ ולהכשיר את כלי לפסח, ככה אזכה לעשות לנשמת, לנקותה ולקרצפה וללבנה מן כל הסיגים והפגמים".

(רבינו הק' החוקי חיים ז"ע)

הליכות חיים

הגאון רבי משה נחום ליכטנשטיין שליט"א
רב ומו"צ וראש ישיבת אור החכמה

הסדר הקצר בימי מלחמה

(א) לכבוד הגה"ג יד"י הרב **גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א** מחה"ס הנודעים לתהילה וגם אני אודך ו'פרדס יוסף החדש' על המועדים, מו"צ בבית ההוראה.
(ב) שאלתך בענין אנשי הצבא הנמצאים בעמק הבכא בנבכי המלחמה בין העומדים עלינו לכלותינו כהיום הזה, והשעה דחוקה להם, לערוך הסדר פסח כהלכתו וכלל משפטו כבימים כתיקונם. על כן משאלותם צרורות בסבלותם להאיר להם, האך יתנהגו לעשות עיקרי מצוות הלילה, באופן הכי קצר, על מנת שיעמדו באופן הנרצה בלילה הזה.
(ג) תשובה: הנה כעין זה זכורני מימים קדמונים, מעשה בבחור אחד מאנ"ש, שמאיזה סיבה, היה עליו לערוך 'סדר פסח' לבדו בחדר על גבי ציון הרשב"י, ומרוב טורח הדרך והיום, מיד שישב על מקומו קודם הקידוש בליל התקדש החג, נפלה עליו תרדמה עד מעט סמוך לעלות השחר, ומרוב בהלה לא ידע מה עליו לעשות קודם.
(ד) והנראה בפשיטות, שעיקר מצות הלילה היא הכזית מצה מדאורייתא וארבע כוסות דרבנן, ועליהם הכזית מרור מדרבנן, שיש להם שיעור. אבל למצות סיפור יציאת מצרים אין לה שיעור לא למטה ולא למעלה, אף שאמרו כל המרבה זה משובח, לא נתנו שיעור באיזה דברים יוצא ידי חובתו. אמנם דעת הרמב"ם פירוש המשנה בדברי רבן גמליאל כל שלא אמר שלשה דברים וכו' לא יצא ידי חובתו היינו שלא יצא ידי חובת סיפור יציאת מצרים אם כן יש שיעור לסיפור יצי"מ. אבל להראב"ד ושאר שפירשו המימרא לענין חובת פסח ומצה אין לנו שיעור לסיפור יצי"מ.

(ה) ועוד מוכרח להזכיר, דין השו"ע סי' תע"ב סעיף ד', 'צריך לשתות ארבע כוסות על הסדר ואם שתאן זה אחר זה שלא כסדר לא יצא'. וכתב ע"ז בבאיור הלכה, ד"ה שלא כסדר לא יצא - עיין מג"א שכתב דכסדר מיקרי כשאומר ההגדה בינתיים והוא מדברי הרשב"ם ומשמע לכאורה דכשלא אמר ההגדה בינתיים אפילו שהיה בין כוס לכוס מיקרי שלא כסדר וכו', ומצאתי פלוגתא בזה בין הב"י להפ"ח ודע דלפי מה שפסק הש"ע דנשים חייבות ג"כ בד' כוסות כאנשים א"כ צריכות לזיזר שיאמרו סדר ההגדה על כל כוס וכוס או שע"פ ישמעו מבעליהן דאל"ה לדעת הפ"ח אפילו בדיעבד לא יצאו בשתיית הכוסות דהוה כמו ששתאו בבת אחת ואפי' לדעת הב"י שלא הפסידו בדיעבד מצות כוסות מ"מ תקנת חכמים הוא לשתותן על סדר הגדה דכל מצות הנהוגות באותו לילה נהוגות גם בנשים וכמבואר בס"ד.

(ו) לכן נראה, שהסדר הקצר הוא, לומר אחר הקידוש תמצית ההגדה כדי לשתות עליו כוס שני, וכוס שלישי ישתה על ברכת המזון ורביעי על ההלל. אלא שצריך לבאר מהו עיקר סדר ההגדה כדי לצאת יד"ח וכו"ל.

(ז) ונראה ללמוד מתוך דברי החיי אדם המובא במשנ"ב סימן תעג ס"ק סד', 'ולכן החיוב גם על המשרתת שתשב אצל השולחן ותשמע כל ההגדה ואם צריכות לצאת לחוץ לבשל עכ"פ מחויבת לשמוע הקידוש וכשיגיע לר"ג אומר כל שלא אמר וכו' תכנס ותשמע עד לאחר שתיית כוס ב' שהרי מי שלא אמר ג' דברים הללו לא יצא, ונוהגין שגם קוראין אותן שתשמע סדר עשרה מכות שהביא הקב"ה על מצרים כדי להגיד להם כמה נסים עשה הקב"ה בשביל ישראל'. עכ"ל. וכן ממה דאמרו בפסחים קטז. ובשו"ע ס"ז, 'תנו רבנן חכם בנו שואלו ואם אינו חכם אשתו שואלתו ואם לאו הוא שואל לעצמו ואפילו שני תלמידי חכמים שיודעין בהלכות הפסח שואלין זה לזה'. א"כ, צריך לומר הסיפור, בדרך שאלה ותשובה, שהרי נאמר 'כי ישאלך בנך והגדת', ע"כ יהיה צריך לומר 'מה נשתנה' וכו'. וכן החיוב לספר 'מתחיל בגנות ומסיים בשבח'.

(ח) הרי שעיקר סדר ההגדה הוא, לומר מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות. ואין צריך לפרט כל הד' שאלות. והתשובה היא, 'עבדים היינו וכו' עד 'הרי זה משובח'. וידלג לומר 'מתחילה היו אבותינו' עד 'ויהי שם לגוי גדול עצום ורב'. ובזה יוצא יד"ח הדעות בפירוש מתחיל בגנות. וידלג שוב עד רבן גמליאל היה אומר וכו' עד גאל ישראל, גם ראוי להזכיר עשר המכות כנ"ל, ובזה יצא ידי ההגדה לכתחילה.

(ט) רק שיש להעיר מדברי המשנ"ב בסימן תעג ס"ק ו' שכתב, 'ואם החשיך לו קודם אמירת הגדה עד סמוך לחצות, יקדש וישתה כוס ראשון, ויטול ידיו ויברך המוציא ועל אכילת מצה, ויאכל וגם יברך על המרור תיכף, קודם חצות, ואח"כ יאמר הגדה, ואח"כ יסעוד ועודתו'. הרי שמצד סדרי העדיפות צריך מיד אחר הקידוש לקיים מצוות כזית מצה ומרור ונראה לומר, שטעמו כנ"ל שהם מצוה עוברת ויש להם שיעור משא"כ סיפור יצי"מ שיכול לאמרה אח"כ, וכן לענינו, יכול לקצר ולהאריך בה, לפי איך שיהיה עתו בידו.

(י) היוצא לדניא, מי שאין לו פנאי מאיזה סיבה שתהיה לערוך הסדר, כדרך בני מלכים, יעשה כך. קדש, רחצה, מוציא מצה, מרור (כורך), מגיד, ברך, הלל. והיינו שיקדש, ויטול ידיו לאכילת מצה ומרור ואם יש לו פנאי, יכרוך זכר למקדש כהלל, ויאמר סדר ההגדה הקצר כנ"ל וישתה עליו כוס שני, ויגמור סעודתו וישתה כוס שלישי אחר ברכהמ"ז, ויסיים ההלל (ואם יש לו פנאי יאמר גם הלל הגדול ונשמת) ויהללך, וישתה כוס רביעי ובזה נרצה לפני ה'.

(יא) ובצלותא קדם אבוהון, לרחמי מן קדמי, לפרוק לנא מגו גלותא, ולשזבנא מכלבא חציפא, למחדי ית ענא דזבין בתרי זוזי, בעגלא, בירושלם קרתא דשופריא..

עובדות חיים

בדד ישב מחוץ למחנה מושבו (י"ג - מ"ו) מסופר: פעם בשעת צרת הכלל, ישב אצל הגה"ק רבי ישראל מסלנט זיע"א, יהודי אחד שהחל לפשפש במעשיהם של אחרים ולחפש תקנה לחטאיהם. אמר לו ר' ישראל, כשבאים נגעים על אדם שולחים אותו אל מחוץ למחנה, כדי שלא יראה את מעשיהם של אחרים ויהיה עסוק רק בתיקון עצמו.

ולקח מלוא המחנה (ט"ז - י"ב) מספרים שפעם נזדמן לו לבעל שם טוב הקדוש זיע"א לשמש את הגה"ק רבי יצחק מדרוהוביץ זיע"א, הכניס אליו כוס קפה לחדרו והמתין. משגמר ר' יצחק לשתות, ניגש הבעש"ט לקחת את הכוס ולהוציאה, פנה אליו ר' יצחק ואמר: מר מן הסתם חושב אותי לתלמיד חכם, ועל כן רצה לשמשני ולהשקותני, אך מדוע טורח מר גם בהוצאת הכוס? ענה לו הבעש"ט: במשנה (יומא ז' - ד') למדנו, שביום הכיפורים היה הכהן הגדול לובש בגדי לבן במיוחד בשביל הוצאת הכף והמחנה היה הריקות מקודש הקדשים, הרי שגם הוצאת הכף והמחנה עבודה היא. התפעל ר' יצחק מן התשובה ואמר, חושבני שאני הוא שצריך לשמש את כבודו.

לא תלך רכיל בעמך (יט, טז) מספרים שהגה"ק רבי אהרן מקרלין נסע עם חברת עגלונים והם דיברו לשון הרע בגנותם של יהודי העיר. התערב רבי אהרן בשיחה ושאל אותם שאלות בעניני סוסיים: "כמה עולה הסוס הזה וכמה הוא?" הם התלהבו מהנושא ועסקו בו בלהט. כשהגיעו לעיר, שאל אחד: "ממתי הרבי מתעניין בסוסים?" "תראו", השיב רבי אהרן, "בהבל פיהם אתם הורגים בני אדם, אמרתי לעצמי: מוטב שתהרגו סוסים..."

קמחא דפסחא

מסופר: פעם אחת נסע הסבא קדישא משפאלי זיע"א לכלל העיירות הסמוכות לשפאלי, וקנה הרבה חיטים לחג הפסח, ואח"כ טחן אותן, והכין "קמחא דפסחא" לרוב. העולם התפלא בשביל מי צריך "כ"כ הרבה קמח? שלושה ימים קודם החג נשרפה פתאום עיר אחת הסמוכה לשפאלי, ויצאו כולם נקיים מנכסיהם, וגם לצרכי חג הפסח לא נשאר להם מאומה. אז נסע תיכף ה"סבא" לאותה עיר, והביא את כל הקמח שהכין, ואפה מצות בשביל כל אנשי העיר. אז הבינו שהצדיק הכין תרופה למכה.

(סיפורי צדיקים)

איש כי יהיה בו נגע צרעת וגו' והובא אל הכהן וגו' וראה הכהן והנה נרפא הנגע

מסופר על הגה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א, ששלח יהודי אחד אל המגיד הקדוש ממעריטש זיע"א עם פתקא, והיה כתוב שם, "המוכ"ז מכף רגלו ועד ראשו אין בו מתום וצריך תיקון". הביט בו המגיד על כל גופו ואמר שאינו רואה בו שהוא בעל חטאים כמו שכתוב בפתקא. אבל אם הגה"ק מקארלין כתב הפתקא בודאי אמת הוא, רק ע"י הדרך שבא אלי היה לו תיקון קצת, כמו שכתוב "איש כי יהיה בו נגע צרעת וגו' והובא אל הכהן וגו' וראה הכהן והנה נרפא הנגע", כלומר, שע"י ביאת האיש אל הכהן וע"י טורח הדרך שבא אל הצדיק, כבר נרפא הנגע.

ורחץ את בשרו במים וטהר (י"ד - ט')

מסופר: הגה"ק רבי איסר זלמן מלצר זיע"א ערך פעם ביקור גומלין אצל הגה"ק רבי יוסף חיים זונענפעלד זיע"א, ולא מצאו בביתו. התנצלו בני הבית בפני הגאון, וסיפרו לו כי רבי יוסף חיים הלך לטבול במקוה, ומיד יחזור. כי סוחר ישמעאלי שעמד בקשרי מסחר עם אחד מבניו, ביקר זה עתה בביתם, ומפני דרכי שלום הושיט לו מורנו את ידו בברכה נימוסית, ומיד לאחר מכן הלך לטבול במקוה. עם שובו של רבי יוסף חיים, שמח מאד לפגוש את רבי איסר זלמן בביתו, בתוך שיחתם שאל רבי איסר זלמן את רבי יוסף חיים על ענין טבילתו במקוה לאחר שנתן שלום לגוי. השיב רבי יוסף חיים: ידוע פסיקתם של חז"ל, לגבי גר שנתגייר: "מל ולא טבל, אינו גר, עד שימול ויטבול" (יבמות מ"ו ע"א). כלומר, שאפילו אם הגר מל עצמו לשם גרות אינו נעשה יהודי עד שיטבול, כי הטבילה היא המשלימה את תהליך הגרות. הרי הדבר קל-חומר: אם הטבילה במקוה, בכוחה לעשות מגוי, יהודי, על אחת כמה וכמה, שהיא עושה מאדם שהוא כבר יהודי, יהודי יותר מעולה ומשופר, ומעלתו משובחת אחרי הטבילה מאשר לפני הטבילה.

וראה הכהן את הנגע (י"ג - ג')

מספרים על הגה"ק רבי אשר מסטולין זיע"א שהיה אומר: חסידים של היום באים אל הרבי להראות את מעלותיהם, ואילו אנחנו היינו מסתירים את הטובות והיינו באים אל הרבי עם נגיענו, כדי שיעזור לנו להירפא מהם. ככתוב "וראה הכהן את הנגע". ואיש כי ימרט ראשו טהור הוא.

מרכז "אמונת חיים" קראלי

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

נביע בזאת קדם ידידנו עוז העומד לימינינו בכל עת, איש החסד ורב המעש, ממאמני ביתו של מרן רבינו שליט"א

הרה"ח ר' **דוד יואל ברנשטיין** הי"ו

ומשפחתו הנכבדה

לרגל אירוסי בנם ברוך הכישרונות ורב המעלות
הבחור החשוב **שמשון** נ"ו

עב"ג בת הרה"ח ר' **מרדכי** מלאכי הי"ו מביתר
יהא רעווא מן שמיא שזכות פועליכם הרבים, תעמוד לזוג
הצעיר לבריאות והרחבה, ונחת מכל יוצא"ח
ההנהלה
רבנן ותלמידיהון

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 055-6798152
ובאימייל: a0747962278@gmail.com

קול קראלי - 074-7962278

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק **חיים מאיר** זיע"ע
בן הרה"ק ישראל זצ"ל
מוז'ניץ
נלב"ע ט ניסן
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

רבינו הגדול
הגה"ק **יצחק צבי משה** זיע"ע
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל
מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק **אשר ישעיה** זיע"ע
בן הרה"צ אליעזר ליפמן זצ"ל
מראפשיץ
נלב"ע י"ג ניסן תרפ"ח
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק **מנחם מנדל** זיע"ע
בן הרה"צ שלום שכנא זצ"ל
מלויבאוויטש
נלב"ע י"ג ניסן תרכ"ו
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הגה"צ **משה וועבר** זצוק"ל
בהרה"צ **מרדכי** זצ"ל
נלב"ע יב כסלו תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.